

Toets het effect van een wet, en schaf die af als hij niet werkt

Jan Bouwens

Onlangs betoogde Marcel Pheijffer dat regelgeving als hulpmiddel dient bij de oplossing van problemen, maar dat regels tegelijk een probleem veroorzaken omdat daaromheen een kostbare compliance-industrie ontstaat (FD, 26 april).

Helaas maken we bij wetgeving niet gelijktijdig bepalingen waarin wordt vastgelegd dat we zullen evalueren of een wet ook het beloofde effect heeft. Toch kunnen we de effecten ervan wel degelijk berekenen. De grootste hoeveelheid effectrapportages zien we terug in Amerika. In juli 2005 werd in de VS naar aanleiding van verslaggevingschandalen een stelsel van regelgeving ingesteld: de Sarbanes Oxley Act (SOX). We hadden inmiddels de val van energiegigant Enron en accountantskantoor Arthur Andersen achter de rug.

SOX mocht bij invoering op de nodige scepsis rekenen, maar toch zien we dat de wet belangrijke resultaten boekt. Bedrijven gingen betere admi-

nistraties voeren dan voorheen, zodat beleggers, leveranciers en andere belanghebbenden meer kunnen vertrouwen op de financiële verslagen van de bedrijven.

Is hiermee definitief vastgesteld dat we uiteindelijk beter af zijn met deze regelgeving dan zonder? We zullen het voorlopig niet weten, omdat we niet weten wat de uitkomsten zouden zijn geweest zonder SOX. Wel zou bij elke nieuwe regeling de wet- en regelgever moeten vastleggen welk effect men beoogt te bereiken en op welke termijn men wil weten of dit effect ook optrad.

Of dit effect werd bereikt, moet men ook (laten) toetsen. Werkt de wet niet, dan zouden we de wet onmiddellijk buiten werking moeten stellen. Met de huidige techniek is het moeilijk exact te bepalen of de voordelen opwegen tegen de nadelen. Het aantal bewegende delen in de economie is te groot om hier een definitieve verklaring over te vellen.

Jan Bouwens is hoogleraar Accounting aan Cambridge University.